

Civilutskottets betänkande 2018/19:CU9

Associationsrätt

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i betänkandet, främst med hänvisning till pågående utredningar och arbeten. Motionsyrkandena handlar bl.a. om revisionsplikt, sänkt aktiekapital, regelförenkling för mindre företag och könsfördelning i bolagsstyrelser.

I betänkandet finns tre reservationer (M, V, KD) och fyra särskilda yttranden (C, L).

Behandlade förslag

17 yrkanden från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Revision	6
Statliga revisorer	8
Ny associationsform med hållbarhetsfokus	10
Könsfördelning i bolagsstyrelser	11
Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet	13
Sänkt krav på aktiekapital	14
Mindre administration i små företag	16
Medarbetarägda företag	18
Hållbarhetsrapportering	20
Reservationer	23
1. Revision, punkt 1 (V)	23
2. Sänkt krav på aktiekapital, punkt 6 (KD)	24
3. Mindre administration i små företag, punkt 7 (M, KD)	24
Särskilda yttranden	26
1. Sänkt krav på aktiekapital, punkt 6 (C)	26
2. Sänkt krav på aktiekapital, punkt 6 (L)	26
3. Mindre administration i små företag, punkt 7 (C)	26
4. Mindre administration i små företag, punkt 7 (L)	27
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	28
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	28

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Revision

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och

2018/19:1695 av Anders Hansson (M).

Reservation 1 (V)

2. Statliga revisorer

Riksdagen avslår motion

2018/19:2481 av Kristina Yngwe (C) yrkande 4.

3. Ny associationsform med hållbarhetsfokus

Riksdagen avslår motion

2018/19:1968 av Peter Persson (S).

4. Könsfördelning i bolagsstyrelser

Riksdagen avslår motion

2018/19:2303 av Jonas Eriksson m.fl. (MP).

5. Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet

Riksdagen avslår motion

2018/19:1917 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande

5.

6. Sänkt krav på aktiekapital

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:661 av Lorentz Tovatt (MP),

2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 25 i denna del och

2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4.

Reservation 2 (KD)

7. Mindre administration i små företag

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1396 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP),

2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 4 och 25 i denna del och

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 14.

Reservation 3 (M, KD)

8. Medarbetarägda företag

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1034 av Isak From och Helén Pettersson (båda S) yrkandena 1 och 2,

2018/19:1766 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S),

2018/19:2325 av Lorentz Tovatt (MP) och

2018/19:2940 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 9.

9. Hållbarhetsrapportering

Riksdagen avslår motion

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 19.

Stockholm den 12 mars 2019

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Mats Green (M), Mikael Eskilandersson (SD), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Momodou Malcolm Jallow (V), Lars Beckman (M), Roger Hedlund (SD), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M), Ola Möller (S), Maria Stockhaus (M), Patrik Lundqvist (S) och Juno Blom (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet 17 motionsyrkanden i olika associationsrättsliga frågor från den allmänna motionstiden 2018/19. Motionerna avser bl.a. revisionsplikt, sänkt aktiekapital, regelförenkling för mindre företag och könsfördelning i bolagsstyrelser. Motionsförslagen finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Revision

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om revisionsplikt för mindre företag. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden och pågående arbete.

Jämför reservation 1 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur en ny revisionsplikt för mindre företag kan utformas. I motion 2018/19:1695 av Anders Hansson (M) föreslås att regeringen ska överväga att återinföra revisionsplikten för mindre företag.

Bakgrund

Sedan 2010 har små företag en möjlighet att välja om bolaget ska ha en revisor eller inte (prop. 2009/10:204, bet. 2009/10:CU28, rskr. 2009/10:368). Ett privat aktiebolag ska ha minst en auktoriserad eller godkänd revisor om bolaget uppfyller fler än ett av följande kriterier: fler än tre anställda, mer än 1,5 miljoner kronor i balansomsättning och mer än 3 miljoner kronor i nettoomsättning. Utrymmet för att på nationell nivå reglera revisionskravet begränsas ytterst av EU-rätten (rådets direktiv 2013/34/EU).

Riksrevisionens granskning

Riksrevisionen granskade 2017 konsekvenserna av den inskränkning av revisionsplikten för små privata aktiebolag som trädde i kraft 2010. I rapporten Avskaffandet av revisionsplikten för små företag – en reform som kostar mer än den smakar (RiR 2017:35) anför Riksrevisionen att dess granskning visar att intentionerna med reformen i stort har uteblivit förutom när det gäller ökad valfrihet och den direkta besparing på revisorsarvodet som de berörda aktiebolagen gjort. Enligt Riksrevisionen har många aktiebolag valt bort revision men det har inte lett till högre tillväxt eller lönsamhet. Samtidigt har Riksrevisionen noterat flera negativa konsekvenser. Bolag som valde bort revision har betalat mindre i bolagsskatt som en följd av lägre tillväxt. Det kan enligt Riksrevisionen bero på att de i större utsträckning redovisat lägre ekonomisk aktivitet för att krympa sin vinst och därigenom undkomma skatt. Reformen har enligt rapporten också försvårat arbetet mot ekonomisk

brottslighet. En annan negativ konsekvens är att antalet felsummeringar i årsredovisningarna har ökat. Riksrevisionen har även granskat om Bolagsverket, Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten har kunnat hantera de oönskade effekterna av reformen och kommit fram till att så inte är fallet. Mot denna bakgrund rekommenderade Riksrevisionen att regeringen bör verka för att revisionsplikten för små aktiebolag återinförs.

Regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport

I regeringens skrivelse 2017/18:201 redovisade regeringen sin bedömning av de iakttagelser och slutsatser som Riksrevisionen gjort i sin rapport. Sammanfattningsvis anförde regeringen att den ser allvarligt på rapportens slutsats att reformen, tillsammans med andra regelförenklingar, kan ha underlättat för ekonomisk brottslighet och skatteundandragande. Enligt regeringens uppfattning utgjorde Riksrevisionens iakttagelser dock inte tillräckliga skäl för att regeringen då skulle verka för att återinföra revisionsplikten för små aktiebolag. Som skäl för sitt ställningstagande anförde regeringen bl.a. följande.

På grund av den begränsade tillgången på auktoriserade revisorer skulle det sannolikt krävas en lång övergångstid för ett återinförande av revisionsplikt. En återinförd full revisionsplikt skulle också avvika från den väg som har valts inom EU, där de flesta medlemsstater har mycket högre gränsvärden för när ett bolag måste ha en revisor.

Regeringen ansåg vidare att minskad tillväxt för bolag är en svag indikator för skatteundandragande, eftersom det finns alternativa tänkbara förklaringar till detta. Även om Riksrevisionen bedömde att det saknas kunskap om huruvida reformen har lett till ökad ekonomisk brottslighet, ansåg regeringen att rapporten gav anledning att i ett större sammanhang överväga åtgärder för att motverka att aktiebolag används som verktyg för brott och andra oegentligheter. I skrivelsen redogjorde regeringen för ett flertal åtgärder som hade vidtagits eller som skulle vidtas för att i ökad utsträckning förebygga ekonomisk brottslighet. Regeringen ansåg att Riksrevisionens rapport var slutbehandlad i och med skrivelsen.

I skrivelsen behandlade regeringen vidare ett tillkännagivande från riksdagen om att ta initiativ till att överväga om fler företag kunde undantas från revisionsplikten (bet. 2016/17:CU6). Regeringen konstaterade att Riksrevisionens rekommendation stod i ett omedelbart motsatsförhållande till tillkännagivandet. Med anledning av detta uppgav regeringen att innan tiden är mogen för att överväga en ytterligare inskränkning av revisionsplikten bör man avvakta resultatet av det arbete som pågår inom Regeringskansliet och berörda myndigheter för att motverka de oönskade konsekvenserna av reformen.

Vidare bör det stå klart vad EU:s bolagsrättspaket¹ innebär för den svenska regleringen. Regeringen uttalade mot denna bakgrund att den inte avsåg att vidta några åtgärder med anledning av tillkännagivandet och ansåg att det var slutbehandlat genom skrivelsen.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade ett motsvarande motionsyrkande om att utreda hur en revisionsplikt för mindre aktiebolag kan utformas våren 2018 (bet. 2017/18:CU7). Utskottet avstyrkte då motionsyrkandet med hänvisning till det tidigare tillkännagivandet om att regeringen bör ta initiativ till att överväga om fler företag kan undantas från revisionsplikten (bet. 2016/17:CU6) samt Riksrevisionens pågående granskning.

Vid behandlingen av regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport om avskaffandet av revisionsplikt för små aktiebolag (bet. 2017/18:CU37) ansåg utskottet, i likhet med regeringen, att Riksrevisionens iakttagelser av reformens konsekvenser är värdefulla och bör beaktas i det fortsatta arbetet med regelförenklingar för företagen samt förebyggandet av ekonomisk brottslighet. Utskottet uttalade vidare att det delade regeringens bedömning att iakttagelserna dock inte utgjorde tillräckliga skäl för att återinföra revisionsplikten för små aktiebolag. Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna. Utskottet delade regeringens bedömning att riksdagens tillkännagivande om att fler företag bör undantas från revisionsplikt var slutbehandlat genom skrivelsen. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2017/18:405).

Utskottets ställningstagande

Som redovisats ovan har utskottet nyligen behandlat frågan om revisionsplikt för mindre företag i samband med regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport. Utskottet vidhåller att det i nuläget inte finns tillräckliga skäl för att återinföra revisionsplikt för små aktiebolag. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Statliga revisorer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om statliga revisorer.

¹ Det s.k. bolagspaketet presenterades av kommissionen i april 2018 och utgörs av förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användning av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten och förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller överskridande ombildningar, fusioner och delningar av företag.

Motionen

I motion 2018/19:2481 av Kristina Yngwe (C) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten för statliga revisorer att träda in när den ordinarie revisorn utsätts för hot och inte vågar fullfölja sitt uppdrag. Motionären anför att det är revisorer som har uppdrag för lantbrukare som ägnar sig åt djuruppfödning som är särskilt utsatta.

Bakgrund

Revision innebär att företagets årsredovisning och bokföring samt ledningens förvaltning granskas av en eller flera revisorer. Revisionen ska utmynna i en årlig granskningsrapport och en revisionsberättelse. Syftet med revisionen är att tillgodose bl.a. ägarnas och borgenärernas intresse av att det finns en ändamålsenlig kontroll av att företagets verksamhet sköts på ett lagenligt och korrekt sätt samt att företagets ställning och resultat redovisas riktigt. Bestämmelser om upprättande och offentliggörande av årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapport finns i årsredovisningslagen (1995:1554).

Sedan 2010 har små företag en möjlighet att välja om bolaget ska ha en revisor eller inte (prop. 2009/10:204, bet. 2009/10:CU28, rskr. 2009/10:368). Ett privat aktiebolag ska ha minst en auktoriserad eller godkänd revisor om bolaget uppfyller fler än ett av följande kriterier: fler än tre anställda, mer än 1,5 miljoner kronor i balansomslutning och mer än 3 miljoner kronor i nettoomsättning.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat motsvarande motionsyrkande om att staten i vissa situationer bör tillhandahålla revisorer, senast våren 2018 (bet. 2017/18:CU7). Utskottet hänvisade då till sitt ställningstagande i betänkande 2016/17:CU6. Där avstyrkte utskottet motionsyrkandet med hänvisning till att utskottet inte ansåg att det fanns skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser, i likhet med tidigare ställningstagande, att det som anförs i motionen inte utgör tillräckliga skäl för att riksdagen ska ta ett initiativ i frågan. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Ny associationsform med hållbarhetsfokus

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en ny associationsform. Utskottet hänvisar till gällande rätt.

Motionen

I motion 2018/19:1968 av Peter Persson (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ta initiativ till en ny associationsform som sätter hållbarhet i fokus. Motionären föreslår att bolagsordningen ska innehålla en tydlig beskrivning av företagets syfte och att detta syfte ska gå utöver att enbart generera vinst. För den nya associationsformen ska det tydliggöras att syftet hållbar är hållbar vinst, inte kortsiktig vinstmaximering.

Bakgrund

De huvudsakliga associationsformerna för att bedriva verksamhet utan personligt ansvar i svensk lagstiftning är genom en ekonomisk förening eller ett aktiebolag. Ett aktiebolag har som regel till syfte att skapa vinst till aktieägarna, men det finns en möjlighet att i bolagsordningen föreskriva att bolagets verksamhet helt eller delvis ska ha ett annat syfte än att ge vinst åt aktieägarna (3 kap. 3 § aktiebolagslagen [2005:551]). Det finns också en möjlighet att begränsa vinstuttaget i bolagsordningen.

En ekonomisk förening har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom ekonomisk verksamhet i vilken medlemmarna deltar som konsumenter eller andra förbrukare, som leverantörer, med egen arbetsinsats, genom att begagna föreningens tjänster eller på annat liknande sätt. En ekonomisk förening ska ange grunderna för fördelning av föreningens vinst i stadgarna (3 kap. 1 § lagen [2018:672] om ekonomiska föreningar).

Aktiebolagsformen och föreningsformen ger således ett visst utrymme för att driva verksamhet i andra syften än att generera vinst åt företagets ägare eller medlemmar. Regelverken är emellertid i första hand tänkta för verksamhet som är avsedd att generera vinst till företagets delägare eller medlemmar eller i varje fall utformade så att ett eventuellt överskott ska komma delägarna eller medlemmarna till del. Det var bl.a. mot denna bakgrund som en ny företagsform infördes 2006 i 32 kap. aktiebolagslagen, aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Enligt förarbetena till lagen är denna företagsform särskilt anpassad för verksamhet som inte drivs i syfte att ge vinst till ägare eller medlemmar och som i möjligaste mån säkerställer att vinsten huvudsakligen stannar kvar i företaget (prop. 2004/05:178). Regleringen medger endast en begränsad vinstutdelning. Företagsformen utformades med tanke på verksamheter som tidigare drivits i offentlig regi, t.ex. företag som etableras i privat regi inom hälso- och

sjukvårdssektorn. I propositionen anför regeringen att företagsformen kan ses som ett alternativ för konsumenter som efterfrågar producenter med en mer ideell prägel och att allmänhetens förtroende för ett företag kan öka om verksamheten styrs av andra intressen än att skapa vinst åt aktieägarna. Det finns i dag ca 110 aktiebolag med särskild vinstbegränsning registrerade hos Bolagsverket.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har behandlat ett liknande motionsyrkande om att det behövs en ny företagsform som syftar till vidare nytta och mening än vinstmaximering i betänkande 2017/18:CU25. Utskottet, som avstyrkte motionsyrkandet, hänvisade till att det redan i dag är möjligt att bedriva verksamhet som beaktar andra intressen än vinstintresset inom ramen för de associationsformer som finns i svensk lagstiftning. Utskottet anförde att det kan ske inom ramen för ett aktiebolag eller en ekonomisk förening genom att vinstutdelningen begränsas i bolagsordningen eller i stadgarna. Utskottade påtalade även möjligheten att bedriva verksamhet genom aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser, i likhet med sitt tidigare ställningstagande, att det i dag är möjligt att bedriva verksamhet som beaktar andra intressen än vinstintresset inom ramen för de associationsformer som finns i svensk lagstiftning. Utskottet anser därför inte att det finns anledning för riksdagen att ta ett initiativ i frågan. Motionsyrkandet bör därmed avslås.

Könsfördelning i bolagsstyrelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om lagstiftningsåtgärder för att åstadkomma en jämn könsfördelning i bolagsstyrelser. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden.

Motionen

I motion 2018/19:2303 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska ta initiativ till lagstiftning för att åstadkomma en jämn könsfördelning i bolagsstyrelser.

Bakgrund

I aktiebolagslagen (2005:551) finns bestämmelser om ett bolags ledning. I alla aktiebolag ska det finnas en styrelse som ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. Ett publikt aktiebolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter. I ett privat bolag får dock styrelsen bestå av en eller två ledamöter, om det finns minst en suppleant. Aktiebolagslagen innehåller inte några bestämmelser om hur styrelsemedlemmar ska nomineras för val. Den innehåller inte heller bestämmelser om krav på nomineringskommitté eller valberedning.

Frågor om hur styrelsen tillsätts i vissa börsbolag behandlas i Svensk kod för bolagsstyrning, som är en form av självreglering. Kollegiet för svensk bolagsstyrning ansvarar för koden som gäller för alla svenska noterade aktiebolag. När det gäller en styrelses sammansättning anges i koden att styrelsen ska ha en ändamålsenlig sammansättning med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållandena i övrigt och att den ska präglas av mångsidighet och bredd när det gäller ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas och valberedningen ska särskilt motivera sitt förslag till styrelsesammansättning mot bakgrund av kravet om en jämn könsfördelning.

I promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32) föreslogs en ändring av aktiebolagslagen som innebär att minst 40 procent av styrelseledamöterna i noterade bolag och helägda statliga bolag ska vara av vardera kön. Ett bolag som inte har en jämn könsfördelning skulle enligt förslaget betala en sanktionsavgift. Promemorian har med anledning av ett tillkännagivande från riksdagen (se nedan) lagts till handlingarna av regeringen.

Pågående arbete

EU-kommissionen lade 2012 fram ett förslag till direktiv om kvotering i bolagsstyrelser. Det föreslås att i bolag där mindre än 40 procent av styrelseledamöterna tillhör det underrepresenterade könet ska företräde ges till sökande av det underrepresenterade könet, om flera kandidater har lika meriter. Direktivet föreslås omfatta bolag med minst 250 anställda och en årsomsättning om minst 50 miljoner euro eller en balansomsättning om minst 43 miljoner euro. Riksdagen har bedömt att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen. Regeringen har i förhandlingarna intagit ståndpunkten att direktivet inte bör antas, eftersom ett fortsatt arbete på nationell nivå är mer effektivt och mindre ingripande. För närvarande förs inga förhandlingar på EU-nivå eftersom det finns en s.k. blockerande minoritet mot förslaget.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har behandlat motionsyrkanden om en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser vid flera tillfällen, senast våren 2017 (bet. 2016/17:CU6).

Utskottet hänvisade då till sitt ställningstagande i betänkande 2013/14:CU8. I det sistnämnda betänkandet ansåg utskottet att det är viktigt att könsfördelningen blir avsevärt jämnare när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande och att den rådande könsfördelningen i börsbolagens styrelser inte är tillfredsställande. Utskottet anförde dock att det är ägarnas ansvar att se till att styrelsen präglas av mångfald och att den samlade kompetens som finns bland både kvinnor och män tas till vara. En jämnare könsfördelning borde därför enligt utskottet främjas med andra medel än med tvingande lagstiftning. Utskottet föreslog därför i betänkande 2016/17:CU6 ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att det även fortsättningsvis ska vara en fråga för ett aktiebolags ägare att bestämma könsfördelningen i styrelsen. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:133).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om lagstiftning för att uppnå en jämn könsfördelning i bolagsstyrelser. Utskottet har uttalat att det är viktigt att könsfördelningen blir avsevärt jämnare när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande och att den rådande könsfördelningen i börsbolagens styrelser inte är tillfredsställande. Utskottet anser dock, i överensstämmelse med riksdagens tidigare tillkännagivande, att det är ett aktiebolags ägares ansvar att se till att bolagsstyrelsen präglas av mångfald och att den samlade kompetens som finns bland både kvinnor och män tas till vara. En jämnare könsfördelning bör således enligt utskottet främjas med andra medel än med tvingande lagstiftning. Motionsyrkandet bör avslås.

Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om jämställdhetsbudgetering. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Motionen

I motion 2018/19:1917 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ta initiativ till att öka kvinnors inflytande i exempelvis företagsledningar genom s.k. jämställdhetsbudgetering.

Mål för jämställdhetspolitiken

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:AU1, rskr.

2008/09:115). Det finns sex jämställdhetspolitiska delmål som fungerar som en precisering av det övergripande riksdagsbundna jämställdhetspolitiska målet. Dessa delmål syftar till att skapa politiskt fokus och förtydliga regeringens prioriteringar inom ramen för jämställdhetspolitiken. Ett av delmålen tar sikte på en jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet i samhällets alla sektorer. Följande indikatorer används i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg. omr. 13 Jämställdhet och nyanländas etablering) för att följa upp delmålet: styrelser och ledning i börsföretag, chefer i privat sektor och chefer i offentlig sektor. För att främja en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män har regeringen bl.a. arbetat för att uppnå en jämn könsfördelning i statliga myndigheters styrelser och insynsråd, vilket uppnåddes 2016.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat motsvarande motionsyrkanden, senast våren 2018 (bet. 2017/18:CU7). Utskottet hänvisade då till sitt ställningstagande i betänkande 2016/17:CU6. Där uttalade utskottet att det är viktigt att öka kvinnors inflytande i näringslivet och konstaterade att det sedan många år bedrivs ett aktivt arbete på detta område. Utskottet ansåg därmed att det inte fanns anledning för riksdagen att ta ett initiativ i frågan och avstyrkte motionen. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser, i likhet med sitt tidigare ställningstagande, att det är viktigt att öka kvinnors inflytande i näringslivet. Sedan många år tillbaka bedrivs ett aktivt arbete på detta område. Det finns därför ingen anledning för riksdagen att ta ett initiativ i frågan.

Sänkt krav på aktiekapital

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sänkt krav på aktiekapital. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden och pågående arbete.

Jämför reservation 2 (KD) och särskilt yttrande 1 (C) och 2 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ta initiativ till att sänka kravet på aktiekapital till 25 000 kronor. Ett likalydande yrkande framställs i

motion 2018/19:661 av Lorentz Tovatt (MP). Även i kommittémotion 2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 25 i denna del föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör sänka kravet på aktiekapital till 25 000 kronor.

Bakgrund

Enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (2005:551) ska aktiekapitalet i privata aktiebolag uppgå till minst 50 000 kronor. En lagändring som innebar en sänkning av minsta aktiekapital från 100 000 kronor till 50 000 kronor gjordes 2010 (prop. 2009/10:61, bet. 2009/10:CU12, rskr. 2009/10:188).

Januariavtalet

I den överenskommelse med 73 punkter som träffades mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i januari 2019 (härefter januariavtalet) anges att aktiekapitalet ska sänkas till 25 000 kronor. Enligt överenskommelsen ska en departementspromemoria tas fram våren 2019 och ny lagstiftning ska träda i kraft den 1 januari 2020.

Regeringen har aviserat att en proposition med förslag om lägre kapitalkrav för privata aktiebolag ska lämnas i september 2019.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade likalydande motionsyrkanden i betänkande 2016/17:CU6. Utskottet föreslog ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital i privata aktiebolag sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:133).

Utskottet behandlade även våren 2018 motionsyrkanden om sänkt aktiekapital i betänkande 2017/18:CU7. Utskottet avslöt då motionsyrkandena med hänvisning till det tidigare tillkännagivandet och pågående arbete. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har på förslag av utskottet beslutat om ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital i privata aktiebolag sänks till 25 000 kronor. I januariavtalet anges att aktiekapitalet ska sänkas till 25 000 kronor och att en sådan lagstiftning ska träda i kraft den 1 januari 2020. Regeringen har också aviserat en proposition med förslag om sänkt kapitalkrav under september 2019. Utskottet anser mot denna bakgrund att det inte finns skäl att föreslå ytterligare ett tillkännagivande med anledning av motionsförslagen. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Mindre administration i små företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om enklare regler för små företag. Utskottet hänvisar till pågående och planerat arbete.

Jämför reservation 3 (M, KD) och särskilt yttrande 3 (C) och 4 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 14 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ta initiativ till förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretag.

I kommittémotion 2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 25 i denna del föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda en förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretag. I samma motion föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska utreda en ny typ av företagsform för riktigt små företag, ingångsföretag (yrkande 4).

I motion 2018:19/1396 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska utreda en ny bolagsform för mikroföretagande.

Regeringens övergripande förenklingsarbete

I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 24 Näringsliv) anges att ett centralt område i regeringens arbete med att förbättra företagets förutsättningar och stärka konkurrenskraften har varit förenkling. Regeringen anför i propositionen att det är av stor vikt att reglerna är ändamålsenliga men även myndigheters service, bemötande och korta handläggningstider är centrala för ett konkurrenskraftigt företagsklimat och för att nå ökad tillväxt och sysselsättning. Regeringens förenklingsarbete följs upp mot fyra mål. Målen är att det ska bli enklare att lämna uppgifter, handläggningstiderna ska kortas, regler ska främja tillväxt och kostnaderna till följd av regler ska minska.

Genomförda förenklingar

Sedan 2010 har små företag en möjlighet att välja om bolaget ska ha en revisor eller inte (prop. 2009/10:204, bet. 2009/10:CU28, rskr. 2009/10:368). Ett privat aktiebolag ska ha minst en auktoriserad eller godkänd revisor om bolaget uppfyller fler än ett av följande kriterier: fler än tre anställda, mer än 1,5 miljoner kronor i balansomslutning och mer än 3 miljoner kronor i nettoomsättning.

Med anledning av proposition 2015/16:3 Tydligare redovisningsregler och nya rapporteringskrav för utvinningsindustrin (bet. 2015/16:CU6, rskr.

2015/16:36) genomfördes förslag som innebär att kraven på upplysningar i noter ges en tydligare struktur och begränsas för mindre företag.

Den 1 oktober 2018 trädde förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag i kraft. Bestämmelserna i förordningen syftar till att förenkla för företag att starta, driva och avveckla sin verksamhet genom att underlätta deras kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. En myndighet ska i den utsträckning det är möjligt använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. En myndighet ska vidare samordna sitt inhämtande av uppgifter från företag med andra myndigheter så att företagens uppgiftslämnande begränsas. Förordningen gäller för 67 myndigheter, bl.a. Skatteverket och Bolagsverket.

Pågående arbete

Redovisningsutredningen

I februari 2015 lämnade Redovisningsutredningen sitt slutbetänkande En översyn av redovisningslagarna (SOU 2015:8). I betänkandet föreslår utredningen bl.a. att det i redovisningslagstiftningen ska införas en ny företagskategori, s.k. mikroföretag. Utredningen föreslår förenklingar när det gäller skyldigheten att lämna notupplysningar och upprätta förvaltningsberättelse. Mikroföretag föreslås vidare kunna upprätta balans- och resultaträkningar i förkortad form. Enligt uppgift från Justitiedepartementet pågår beredning av förslagen inom Regeringskansliet.

Uppdrag till myndigheter

Den 21 mars 2018 beslutade regeringen att ge Bolagsverket i uppdrag att utveckla tjänsten för digital ingivning av årsredovisningar till att omfatta alla företagsformer som enligt gällande lagstiftning ska upprätta en årsredovisning och offentliggöra den genom att skicka den till Bolagsverket. Tjänsten ska också utvecklas så att koncernredovisningar kan offentliggöras på samma sätt (N2018/02033/FF). Uppdraget syftar till att minska företagens börda att lämna uppgifter och effektivisera myndigheters och näringslivets informationshantering. Genom en digital lösning för inlämning av årsredovisningar och koncernredovisningar kan finansiell information enkelt lämnas en gång och sedan återanvändas av myndigheter och andra intressenter. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2021.

Januariavtalet

I den överenskommelse med 73 punkter som träffades mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i januari 2019 (härefter januariavtalet) anges att fler ska kunna bli företagare genom att det genomförs en kraftig förenkling av beskattning och regelverk

för mikroföretagande. En utredning ska tillsättas under 2019–2020 och lagändringar ska vara i kraft 2021.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden om att förenkla för mindre företag, senast våren 2018 (bet. 2017/18:CU7). Utskottet hänvisade till då till sitt ställningstagande i betänkande 2016/17:CU6. Där konstaterade utskottet att regeringen kontinuerligt bedriver ett arbete med att förenkla för företagen med utgångspunkt i deras vardag och att det pågår ett arbete när det gäller en ny företagsform. Utskottet avstyrkte därmed motionerna. Riksdagen följde utskottets förslag.

I samband med behandlingen av regeringens proposition Tydligare redovisningsregler och nya rapporteringskrav för utvinningsindustrin (prop. 2015/16:3) föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att återkomma med förslag som i fråga om kategoriindelning av företag i årsredovisningslagen utgår från ambitionen att minska företagens regelbörda. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2015/16:CU6, rskr. 2015/16:36).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det pågår ett arbete med att förenkla och underlätta företagande bl.a. när det gäller företagens rapportering av uppgifter till myndigheter. Beredning pågår vidare av betänkandet En översyn av redovisningslagarna (SOU 2015:8) där det bl.a. föreslås att det i redovisningslagstiftningen ska införas en ny företagskategori, s.k. mikroföretag. Enligt januariavtalet ska en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande göras under mandatperioden. En utredning ska tillsättas under 2019–2020 och förändringar ska vara i kraft 2021. Mot bakgrund av pågående och planerat arbete anser utskottet att det inte finns anledning för riksdagen att ta ett initiativ i frågan. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Medarbetarägda företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om medarbetarägda företag. Utskottet hänvisar till gällande rätt och planerat arbete.

Motionerna

I motion 2018/19:1034 av Isak From och Heléne Pettersson (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska överväga en lagstiftning som

innebär en förenklad övergång från aktiebolag eller enskild firma till medarbetarägt bolag (yrkande 1). Motionärerna föreslår vidare att regeringen bör ta fram en lagstiftning som reglerar modeller för lånefinansierat kooperativt företagande (yrkande 2).

I motion 2018/19:2325 av Lorentz Tovatt (MP) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska vidta åtgärder för att underlätta för personal att köpa aktier i de företag de arbetar för. Ett liknande förslag finns i motion 2018/19:2940 av Rebecka Le Moine (MP) yrkande 9.

I motion 2018/19:1766 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör göra en metodisk översyn av reglerna för att underlätta för anställda att ta över verksamheten.

Samtliga motionärer hänvisar till en modell som benämns ESOP (Employee Stock Ownership Plan).

Bakgrund

Employee Stock Ownership Plan (ESOP)

Det amerikanska ESOP-systemet tillhandahåller en möjlighet för anställda att ta över ägarskapet för ett företag, t.ex. när den hittillsvarande ägaren inte kan eller vill fortsätta driva företaget. Enligt den amerikanska modellen bildar de anställda en personalstiftelse som i sin tur köper aktierna i företaget. Stiftelsen tar sedan ett förvärvslån i en bank. Lånet återbetalas genom att företaget avsätter en viss summa pengar till stiftelsen. Det som utmärker systemet är dels att skattesystemet har ändrats för att göra det mer gynnsamt för ägare att sälja till anställda genom lägre skatt, dels att de anställda inte köper företaget för egna pengar utan via en stiftelse. Om företaget lyckas upprätthålla en god lönsamhet under kommande år blir följderna att både de tidigare ägarna och banken får betalt, samtidigt som de anställda tar över ägandet utan att själva betala för aktierna. Vid generationsskiftet brukar den tidigare ägaren också agera långivare genom att acceptera delar av betalningen över tid. Det kan beskrivas som att de anställda köper aktierna med företagets framtida intäkter.

Januariavtalet

I den överenskommelse med 73 punkter som träffades mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i januari 2019 anges att den extra beskattning som tas ut vid generationsväxling jämfört med om företaget säljs till någon utomstående ska tas bort. Vidare anges att beskattningen av personaloptioner ska reformeras bl.a. genom att utvidga storleken och personkretsen så att svenska regler är konkurrenskraftiga i ett internationellt perspektiv. En utredning ska tillsättas under perioden 2019–2021 och ny lagstiftning ska träda i kraft 2022.

Återbetalning av medlemsavgifter i arbetskooperativ

Genom lagstiftningsärendet Återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ (prop. 2017/18:253, bet. 2017/18:CU38, rskr. 2017/18:382) infördes ändringar i den nya lagen om ekonomiska föreningar (2018:672) om återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ. Ändringarna innebär att arbetskooperativa föreningar ska kunna betala tillbaka en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Därmed kan en medlem få del av den värdeökning som skett i föreningen när han eller hon lämnar föreningen. Regleringen omfattar alla ekonomiska föreningar som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Det kan t.ex. handla om personalkooperativ, sociala arbetskooperativ och konsultbyråer. Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att det pågår olika initiativ för att underlätta företagandet i Sverige. Enligt januariavtalet ska den extra beskattning som tas ut vid generationsväxling jämfört med om företaget säljs till någon utomstående tas bort. Vidare anges att beskattningen av personaloptioner ska reformeras bl.a. genom att utvidga storleken och personkretsen så att svenska regler är konkurrenskraftiga i ett internationellt perspektiv. Den nyligen införda regleringen om återbetalning av medlemsinsatser med högre belopp än insatsens nominella värde, bidrar också till att stärka anställdas inflytande och möjlighet att ta del av ett företags vinst. Utskottet anser mot denna bakgrund att det inte finns anledning för riksdagen att ta ett initiativ i frågan. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Hållbarhetsrapportering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att biologisk mångfald ska ingå i företagets hållbarhetsrapportering. Utskottet hänvisar till gällande rätt och ett tidigare ställningstagande.

Motionen

I kommittémotion 2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheterna att ställa krav på rapportering om påverkan på biologisk mångfald i företagets hållbarhetsredovisning. Motionärerna anser att effekterna av ett företags verksamhet på naturen och på den biologiska mångfalden bör utvärderas i hållbarhetsredovisningen.

Bakgrund

Genom de lagändringar som föreslogs i proposition 2015/16:193 Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy infördes krav på att alla företag av en viss storlek ska upprätta en hållbarhetsrapport med upplysningar om miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Lagändringarna, som infördes i årsredovisningslagstiftningen, trädde i kraft den 1 december 2016 (bet. 2016/17:CU2, rskr. 2016/17:25).

Rapporteringskravet bygger på EU:s s.k. ändringsdirektiv (2014/95/EU). Vid dess genomförande föreslog regeringen att rapporteringskravet skulle kopplas till de gränsvärden som definierar stora företag enligt redovisningsdirektivet (2013/34/EU). Det innebär att den svenska regleringen omfattar fler företag än vad ändringsdirektivet kräver. De företag som omfattas av rapporteringskravet enligt den svenska regleringen uppfyller fler än ett av följande villkor: medelantalet anställda är för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren mer än 250, balansomslutningen är för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren mer än 175 miljoner kronor och nettoomsättningen är för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren mer än 350 miljoner kronor.

I direktivet finns en uppräknig av de delar som en hållbarhetsrapport ska innehålla. I årsredovisningslagstiftningen återges motsvarande uppräknig. En hållbarhetsrapport ska innehålla de hållbarhetsupplysningar som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat och konsekvenserna av verksamheten, däribland upplysningar i frågor som rör miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

Tidigare tillkännagivande

I betänkande 2017/18:CU7 behandlade utskottet motionsyrkanden om minskade krav på hållbarhetsrapportering. Utskottet föreslog ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär minskade krav på hållbarhetsrapportering för företag. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2017/18:123). Som skäl för sitt ställningstagande anförde utskottet följande:

Utskottet anser att hållbarhetsrapportering fyller en funktion för att öka tillgängligheten till information om företagens hållbarhetsarbete. Hållbarhetsfrågorna får därigenom en mer framträdande roll och konsumenterna och investerarna får mer information om företagen och deras utveckling. Utskottet anser dock inte att det finns skäl att i svensk lagstiftning föreskriva att fler företag ska omfattas av rapporteringskravet än vad EU-direktivet kräver. Den överreglering som har genomförts i svensk rätt leder till ökad regelbörda och ökade kostnader för företagen, vilket på sikt riskerar att försvaga den svenska konkurrenskraften. På förslag av utskottet har riksdagen ställt sig bakom ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med förslag som i fråga om kategoriindelning i årsredovisningslagen utgår från ambitionen att minska

företagens regelbörda (bet. 2015/16:CU6). De lagändringar som nyligen antagits när det gäller vilka företag som ska omfattas av kravet på hållbarhetsrapportering går i motsatt riktning mot denna ambition och medför i stället en ökning av regelbördan. Utskottet anser därför att svensk lagstiftning bör ändras och anpassas till EU-direktivets krav.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har beslutat om ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär minskade krav på hållbarhetsrapportering för företag. Utskottet kan vidare konstatera att en hållbarhetsrapport enligt gällande årsredovisningslagstiftning ska innehålla de hållbarhetsupplysningar som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat och konsekvenserna av verksamheten, däribland upplysningar i frågor som rör miljö. Mot denna bakgrund anser utskottet att motionsyrkandet bör avslås.

Reservationer

1. Revision, punkt 1 (V)

av Momodou Malcolm Jallow (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och
2018/19:1695 av Anders Hansson (M).

Ställningstagande

Ekonomisk brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem och spänner från brott som begås av oaktsamhet till planerade upplägg med vinningssyfte. Jag menar att avskaffandet av revisionsplikten för mindre aktiebolag som genomfördes 2010 har bidragit till att den ekonomiska brottsligheten har ökat.

Ekobrottsmyndigheten och Riksrevisionen har i rapporter pekat på problemen med avskaffandet av revisionsplikten. I Ekobrottsmyndighetens rapport från 2016 framgår att nästan hälften av de granskade bolagen bedöms ha använts som brottsverktyg samt att de aktiebolag som av sagt sig revision och valt bort revisor är överrepresenterade när det gäller planerad ekonomisk brottslighet. Myndigheten ser samma mönster 2017. Även Riksrevisionen anser i sin granskningsrapport att intentionerna med reformen i stort har uteblivit förutom när det gäller ökad valfrihet och den direkta besparing på revisorsarvodet som de berörda aktiebolagen gjort. Många aktiebolag har valt bort revision men det har inte lett till högre tillväxt. Samtidigt har flera negativa konsekvenser blivit verklighet, bl.a. har det försvårat arbetet mot ekonomisk brottslighet. Riksrevisionens slutsats är att revisionsplikten för små aktiebolag bör återinföras. Jag delar denna uppfattning och anser att revisionsplikten bör återinföras som en brottsförebyggande åtgärd. Inom ramen för detta arbete anser jag att regeringen bör överväga det förslag som Ekobrottsmyndigheten lämnat om att se över aktiebolagslagens regler för revision och undersöka möjligheterna att införa ett krav på extern kontroll av en auktoriserad redovisningskonsult för de aktiebolag som inte omfattas av revisionsplikten och som valt bort revisorn. Mot denna bakgrund anser jag att regeringen bör utreda hur en ny revisionsplikt kan utformas för mindre företag.

Det som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Sänkt krav på aktiekapital, punkt 6 (KD)

av Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:661 av Lorentz Tovatt (MP),
2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 25 i denna del och
2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Jag anser att trösklarna till företagande måste sänkas för att möjliggöra att fler människor kan starta och utveckla företag och därigenom skapa arbete för sig och för andra människor. Många företagare saknar de medel som krävs för att kunna bilda ett aktiebolag eller har svårt att göra avsättningar av sina löpande inkomster till den grundplåt som aktiekapitalet utgör. Det är därför viktigt att regeringen prioriterar arbetet med att ta fram ett lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor.

Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Mindre administration i små företag, punkt 7 (M, KD)

av Larry Söder (KD), Mats Green (M), Lars Beckman (M), David Josefsson (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 25 i denna del och
2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 14,
bifaller delvis motion
2018/19:1396 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) och
avslår motion
2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 4.

Ställningstagande

För att långsiktigt stärka Sverige måste fler företag kunna starta, växa och konkurrera på den globala världsmarknaden. Möjligheten för företagande och entreprenörskap får inte bromsas av orimligt höga skatter och snåriga regleringar på hemmaplan. Småföretagen spelar en viktig roll i att skapa arbetstillfällen. I flera andra länder har det införts system som ger möjlighet till omfattande regelförenklingar för de absolut minsta företagen. Regeringen bör därför utreda hur en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande kan genomföras. Även det generella regelförenklingsarbetet bör stärkas genom åtgärder från regeringen. I betänkandet En översyn av redovisningslagarna (SOU 2015:8) föreslås bl.a. att det i redovisningslagstiftningen ska införas en ny företagskategori, s.k. mikroföretag. Vi anser att regeringen bör prioritera arbetet med att genomföra förslagen.

Det som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Sänkt krav på aktiekapital, punkt 6 (C)

Ola Johansson (C) anför:

Jag anser att det ska vara enkelt att starta och driva företag. Ett högt krav på aktiekapital utgör ett hinder för att starta ett nytt företag. Detta gäller i synnerhet för mindre arbetsintensiva tjänsteföretag där ett större aktiekapital inte krävs för att bedriva verksamheten. I avsaknad av tillräckligt kapital kan sådana företag inte ta del av de fördelar som bolagisering innebär. Riksdagen beslutade 2017 om ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor. Enligt en överenskommelse med 73 punkter mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna (januariavtalet) ska aktiekapitalet sänkas till 25 000 kronor. En departementspromemoria ska tas fram våren 2019 och ny lagstiftning ska träda i kraft den 1 januari 2020. Det är mot den här bakgrunden som jag har valt att inte lämna någon reservation till förmån för yrkandet om sänkt krav på aktiekapital i motion 2018/19:2694 yrkande 25. Jag kommer dock att noga följa det fortsatta arbetet med frågorna och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

2. Sänkt krav på aktiekapital, punkt 6 (L)

Juno Blom (L) anför:

Riksdagen beslutade 2017 om ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor. Enligt en överenskommelse med 73 punkter mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna (januariavtalet) ska aktiekapitalet sänkas till 25 000 kronor. En departementspromemoria ska tas fram våren 2019 och ny lagstiftning ska träda i kraft den 1 januari 2020. Med hänsyn till januariavtalet avstår jag för närvarande från att ge uttryck för en avvikande uppfattning i en reservation. Jag kommer dock att noga följa det fortsatta arbetet med frågorna och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

3. Mindre administration i små företag, punkt 7 (C)

Ola Johansson (C) anför:

För många människor skulle småskaligt företagande kunna vara en språngbräda till den svenska arbetsmarknaden och det svenska samhället. Att starta företag är dock ofta både dyrt och krångligt. Det gäller särskilt för personer med liten erfarenhet av svenska lagar, regler och myndigheter. Jag

anser därför att en ny företagsform – ingångsföretag – bör införas för riktigt små företag som har en omsättning på högst 250 000 kronor. Ingångsföretag ska fungera som enskild firma, men med ordentliga regelförenklingar. Ingångsföretagen ska inte betala inkomstskatt, egenavgifter eller moms. I stället för vanliga skatter och avgifter betalas en schablonmässigt beräknad skatt baserad på omsättningen. Härvid bör en skattesats på 25 procent tillämpas.

Enligt en överenskommelse med 73 punkter mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna (januariavtalet) ska fler kunna bli företagare genom att det genomförs en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande. En utredning ska tillsättas under 2019–2020 och förändringar ska vara i kraft 2021. Med hänsyn till januariavtalet avstår jag för närvarande från att ge uttryck för en avvikande uppfattning i en reservation till förmån för motion 2018/19:2694 yrkandena 4 och 25 i den del som sistnämnda yrkande avser förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretag. Jag kommer dock att noga följa det fortsatta arbetet med frågorna och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

4. Mindre administration i små företag, punkt 7 (L)

Juno Blom (L) anför:

Småföretagen spelar en viktig roll i att skapa arbetstillfällen. I flera andra länder har det införts system som ger möjlighet till omfattande regelförenklingar för de absolut minsta företagen. Det bör därför utredas hur en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande kan genomföras. Enligt en överenskommelse med 73 punkter mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna (januariavtalet) ska fler kunna bli företagare genom att det genomförs en kraftig förenkling av beskattning och av regelverket för mikroföretagande. En utredning ska tillsättas under 2019–2020 och förändringar ska vara i kraft 2021. Med hänsyn till januariavtalet avstår jag för närvarande från att ge uttryck för en avvikande uppfattning i en reservation. Jag kommer dock att noga följa det fortsatta arbetet med frågorna och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:294 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur en ny revisionsplikt kan utformas för mindre aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:661 av Lorentz Tovatt (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kravet på aktiekapital till 25 000 kronor och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1034 av Isak From och Helén Pettersson (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en lagstiftning för en förenklad övergång från aktiebolag/enskild firma till medarbetarägt bolag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa en lagstiftning som reglerar modeller för lånefinansierat kooperativt företagande och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1396 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ny bolagsform för mikroföretagande och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1695 av Anders Hansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett återinförande av revisionsplikten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1766 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en successiv och metodisk översyn av regler för att underlätta för anställda att ta över verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1917 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verkningsfulla incitament bör utvecklas för att utjämna könsfördelningen i bolagsstyrelser och fördela den ekonomiska makten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1968 av Peter Persson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en egen associationsform som inkluderar hållbarhetsfokus och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2303 av Jonas Eriksson m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reglering för jämn könsfördelning i bolagsstyrelser och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2315 av Maria Gardfjell m.fl. (MP):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det obligatoriskt med rapportering om påverkan på biologisk mångfald i företagens hållbarhetsredovisning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2325 av Lorentz Tovatt (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för personal att köpa aktier i det företag de jobbar för och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2481 av Kristina Yngwe (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda statliga revisorer som kan träda in då revisorer hotats så allvarligt att de inte vågar fullfölja sitt uppdrag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en ny typ av företag, ingångsföretag, med syftet att förenkla och förbättra företagsformen för små företagare, och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en förenkling av beskattningen samt regelverket för mikroföretagande och sänka aktiekapitalet, så att fler kan ta steget till entreprenörskap, och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur en förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande kan utformas och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kravet på aktiekapital till 25 000 kronor vid start av aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2940 av Rebecka Le Moine (MP):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stimulera helt eller delvis medarbetarägda företag och utreda vad som skulle krävas för att få till stånd ett ESOP-liknande system i Sverige och tillkännager detta för regeringen.